

HENRIK HERTZ.

(Sang af Fr. Paludan-Müller til Musik af H. Rung, afsunget af Cæciliaforeningen ved Jørdafstelsen i Frue Kirke den 4de Marts 1870.)

Tag vort Farvel, o Ven! med Taarer,
Med Taarer baaret frem i Sang:
Du ædle Ven! som Hjerter saarer
Her ved din Død for første Gang.

O Sorg! Den Digterlæbe tier,
Der mored, fryded, skjenked Trøst;
Det Bryst, saa rigt paa Melodier,
Det hviler klangløst her og tyst.

Dog vel Dig, Ven! Du som har faaet
Erstatning for vor mørke Jord,
Du til det bedre Land er gaaet,
Et Lysets Land for Hver, som troer.

Din Sjæl ei gjemmes blandt de Døde,
Den skrider Gravens Nat forbi:
Og herlig toner Dig imøde
Nu Livets fulde Harmoni.

For den sig aabne vil dit Øre;
Helt folder ud sig Sjælens Knop,
Naar af vor Frelser den faaer høre
Et Ephphata! et Lad dig op!

En Dag af en Moders Liv.

(Efter Balzac ved Gg.)

Du beklager Dig over min Taushed, Du glemmer altsaa de to smaa brune Hoveder, som jeg hersker over, og som herske over mig. Hvor kan jeg nuomstunder skrive lange Breve! Dette, i hvilket jeg gjerne vilde fortælle Dig mine Dages almindelige Gang, vil komme til at ligge paa mit Bord i en Uge. Maaskee vil Armand lave Kugler deraf til at skyde paa de Regimenter, som han opstiller paa mit Bordtæppe, eller Skibe til de Flaader, som svømme i hans Badekar. Een Dag vil desuden være Dig nok, de ligne alle hverandre og indskrænke sig til to Tilstande: Børnene ere syge, eller Børnene ere ikke syge. Bogstavelig talt ere i dette ensomme Hus enten Minutterne Timer for mig eller Timerne Minutter, alt efter Børnenes Tilstand. Hvis jeg har nogle salige Timer, saa er det, medens de sove, naar jeg ikke behøver at vugge det ene og fortælle det andet Historier for at faae det til at sove. Kun naar jeg har dem sovende tæt ved mig, siger jeg til mig selv: nu behøver jeg ikke at være bange; thi Du maa vide det, min Kjære, en Moder tilbringer hele sin Dag med at opfinde Grunde til Angst. Saasnart Børnene ikke mere ere under hendes Øine, gyser hun snart for at den Barberkniv skal være borte, med hvilken Armand har villet lege, snart for at han skal have stukket Hå i sin Blouse, snart for en Hugorm, som kan bide ham, snart for at han skal falde, naar han løber, og slaae sig en Bule i Panden, snart for de Damme, hvori han kan drukne. Som Du seer: det at være Moder indeholder en hel Række af søde eller rædselsfulde Fantasier. Ikke en Time er der, som ikke har sine Glæder og sine Angester. Men om Aftenen i mit Værelse har jeg den Time, i hvilken jeg i vaagne Drømme forestiller og ordner mig deres Fremtid. Da er deres Liv bestraalet af de Engles Smil, hvilke jeg seer ved deres Hovedpude. Undertiden kalder Armand paa mig, medens han sover, jeg gaar da uden at han veed det hen og kysser ham paa Panden og hans lille Søster paa Fødderne, medens jeg fortaber mig i deres Skønhed. Det er mine Fester. Jeg veed ikke, hvem Anden end min Skytsaand jeg skylder det, at jeg igaar vaagnede midt om Natten og urolig gik hen til Mariens Vugge: hun laa altfor lavt, og Armand ganske blottet, med Fødderne viollette af Kulde.

»Lille Moer!« sagde han, idet han vaagnede og kyssede mig.

Der har Du, min Kjære, en Natscene. Hvor det dog er godt for en Moder at have sine Børn ved Siden af sig. Kan vel en Amme, hvor god hun end er, tage dem, berolige dem og faae dem til at sove igjen, naar en eller anden frygtelig Mare har vækket dem; thi de have deres Drømme, og

at forklare disse rædsomme Drømme er et Arbeide, der er saa meget vanskeligere, som Barnet paa den Tid hører paa sin Moder med et Blik, der paa en gang er søvnt, forfærdet, klogt og dumt. Derfor er min Søvn da ogsaa bleven saa let, at jeg seer og hører mine to smaa gennem mine lukkede Øinlaage. Jeg vaagner ved et Suk, ved en Bevægelse. Du veed at Armand for en Maaned siden havde Krampe; bestandig seer jeg Krampen, som et Uhyre lure ved Foden af hans Seng.

Om Morgenen begynder mine to Børns Pludren med Fuglenes første Skrig. Gjennem Morgensøvnens Slør ligner deres Snakken virkelig Morgenens Kvadder, Svalernes Skjænderier; det er smaa glade eller klagende Skrig, som jeg hører mindre med Ørerne end med Hjertet. Medens Marie forsøger at naae over til mig ved at iværksætte Overgangen fra sin Vugge til min Seng, krybende paa sine Hænder og med usikre Skridt, klattrer Armand med en Abes Behændighed over fra sin Seng og tager mig om Halsen. Fra dette Øieblik af gjøre de begge to min Seng til Skuepladsen for deres Lege og behandle deres Moder aldeles efter Godt-befindende. Den lille Pige trækker mig i Haaret, og Armand forsvarer mit Haar, som om det var hans Eiendom. Der er visse Stillinger, som jeg ikke kan modstaae, visse Lattersalver, der bryde løs som et Fyrværkeri og som tilsidst jage Søvnigheden bort; saa leger man Trolden, der spiser de smaa Børn, og Troldmoderen fortærer da med sine Kjærtegn det unge, hvide og bløde Kjød, hun kysser deres Øine, som ere saa behagesyge og saa skjelske, deres blegrøde Skuldre, og hun foranlediger smaa Anfald af Skinsyge, der ere henrivende morsomme. Der er Dage, hvor jeg forsøger at trække mine Strømper paa Kl. 8, og hvor jeg endnu ikke har faaet den ene paa Kl. 9.

Endelig, kjære Louise, staaes der op. Toiletet begynder, jeg stryger Ærmerne op paa min Peignoir, tager det Voxdugs Forklæde paa og bader og vasker saa med Lises Hjelp disse to smaa Blomster. Jeg er ene Dommer over Vandets Varme- eller Lunkenheds-Grad; thi Vandets Temperatur har Halvdelen af Skylden for Børnenes Skrig og Graad. Saa blive Papirflaaderne og de smaa Glassvaner tagne frem. Man maa mere Børnene for at kunne vaske dem godt. Hvis Du vidste Alt, hvad man maa opfinde af Fornøielse for disse absolute Konger, blot for at faae Lov til at lade bløde Svampe glide hen over deres Legemer, vilde Du forfærdes over, hvormegen Behændighed og hvormegent Vid Moderhaandværket fordrer, naar det skal drives med Hæder. Man beder, skjender, lover, man gaer helt op i Bedragerier, som vare en Markskriger værdige og som ere saa meget desto vanskeligere, som de fuldstændig maae skjules. Man vilde ikke vide, hvorledes det skulde gaae, hvis Himmelen ikke mod Barnets Snildhed havde stillet Moderens Snildhed. Et Barn er en stor Politiker, hvis Herre man bliver — ligesom man bliver andre store Politikeres Behersker — igjennem dets Lidenskaber. Lykkeligvis lee de af Alt. En Børste falder paa Gulvet, et Stykke Sæbe glider ud af Hænderne, og der høres sande Glædesudraab! Om endelig Triumferne kjøbes dyrt, saa er det idetmindste sande Triumfer. Men ene Gud, thi Børnenes Fader veed Intet deraf, ene Gud forstaaer de Blikke, som jeg vexler med Lise, naar vi, efterat have klædt de to smaa Engle paa, see dem staae rene midt imellem Sæben, Svampene, de uindne Stykker og alle de tusinde Smaating, der udgjøre et virkeligt »nurserie«. Jeg er bleven Engländerinde i dette Punkt; jeg tilstaaer, at Kvinderne i det Land have Geni til at passe deres Børn. Skjendt de kun betragte Barnets Opdragelse under Synspunktet af dets legemlige Velvære, have de Ret i deres Forbedringer. Derfor skulle mine Børn altid have Fødderne i Uld. De skulle aldrig snøres sammen eller trykkes, men de skulle heller aldrig være alene. Det franske Barns Indespærring i sit Svøb er eet med Ammens Frihed, derfor vikles det ind. En sand Moder er aldrig fri. Derfor er det, at jeg saa sparsomt skriver til Dig, jeg, som har et Hus at bestyre og to Børn at opdrage. En Moders Virksomhed har tause Fortjenester, som Ingen kjender, som aldrig paradere, en Hengivenhed, som hver Time fornyer sig. Man maa staae foran Ilden og passe paa de Supper, som man laver. Troer Du, jeg er den, som har Lyst til at skyde en saadan Byrde fra mig? Nei, min Kjære, dertil er Lønnen altfor sød. Hvor et Barn smiler nydeligt, naar det finder sin lille Portion Suppe udmærket! Armand har en vis Rysten med Hovedet, der opveier et helt Liv, fuldt af Lykke. Hvorledes kunde jeg overlade en anden Kvinde den Ret, den Omsorg, den Fornøielse at puste paa en Skefuld Suppe, som Marie finder for varm? Naar en Amme har skoldet Tungen og Læberne paa et Barn med noget Hedt, siger hun til Moderen, som kommer løbende, at Barnet skreg

af Sult. Men hvorledes kan en Moder sove i Fred med den Tanke, at en uren Aande maaskee gaar hen over de Skefulde, som hendes Barn putter i Munden, hun, hvem Naturen ikke har tilladt at have noget Mellemlid mellem sit Bryst og sit Barns Læber! At skære en Cotelette i Stykker for Marie, der nu faaer sine sidste Tænder, og blande det kogte Kjød i det rigtige Forhold med Kartofler, er et Taalmodighedsarbeide, og sandelig kun en Moder har den Færdighed i visse Tilfælde at faae et lille Barn, der er utaalmodigt, til at spise op. Hverken et stort Antal Tjenestefolk eller en engelsk Bonne kunne derfor fritage en Moder for selv at møde paa Kamppladsen, hvor hendes Blidhed maa kæmpe med Barnets smaa Gnavenhedstilstande og Smarter. Ja, Louise, man maa passe disse smaa Uskyldige med sin Sjæl. Man maa ikke troe Andet end sine Øine og sin Haand med Hensyn til deres Paaklædning, deres Maaltider og deres Natteleie. Som Regel kan man fastslaae, at et Barns Skrig er et ubetinget Bevis imod dets Moder eller Amme, hvis Skriget ikke har sin Aarsag i en naturlig Smerte. Siden jeg har to Børn at sørge for, har jeg Intet paa Sinde uden dem, og selv Dig, hvem jeg elsker saa høit, har jeg kun i mit Sind som en Erindring. Jeg er ikke hver Dag paaklædt Kl. 2 om Formiddagen. Jeg troer ikke heller paa de Mødre, hvis Værelser altid ere istand, og hvis Kraver, Kjoler og Sager altid ere i Orden. Igaar, den tredie eller fjerde April, var det smukt Veir, og jeg fik Lyst til at spadserere. For en Moder er en Spadseretour et helt Digt, det er Noget man giver sig selv Løfte om Dagen forud. Armand skulde for første Gang have en sort Fløils Blouse paa, en ny Krave, som jeg havde broderet, og en skotsk Hue med Hanefjer. Marie var i Hvidt og Rødt med en lille nydelig Baby-Hue; thi hun er endnu klædt som Baby. Da nu disse to smaa Fugle, der ere saa muntre og som forstaae hinanden saa godt, vare færdige, da den Enes brune Krøller vare glattede, den Andens mørke Haar strøget blidt tilbage og den hvide og røde Hue bundet om; da Støvlerne vare snørte og da de smaa, saa dygtigt bestøvede Fødder havde begyndt at stampe rundt i Barnestuen, da de to klare Ansigter (*«vleam»* kalder Mary dem, det vil sige: gjennemsigtige) og disse spillende Øine havde sagt: »Skal vi ikke gaae«, da skjælvde jeg. O, at see disse Børn, som vore Hænder havde pyntet! At see denne saa friske Hud, hvori de blaae Aarer lyse, naar man selv har badet, gnødet og vasket den, nu ovenikjøbet see dens Farve forhøiet ved Fløilets eller Silkens levende Farver, det er bedre end et Digt. Med hvilken umættelig Lidenskab kalder man dem ikke tilbage for paany at kysse disse Halse, som en simpel Krave gjør smukkere end den smukkeste Kvindes.

Da vi nu endelig vare komne ud, da jeg nød mit Værk, og beundrede min lille Armand, der med en Mine som en Prinds ledede Baby ved Haanden langs den lille Vei, som Du kjender, kom der en Vogn; jeg vilde holde Børnene tilbage, da de snubbede over hinanden i en Pøl. Der laa mit Mesterværk. Jeg maatte gaae hjem igjen og klæde dem anden Gang paa. Jeg tog den Lille paa min Arm og tænkte ikke paa, at jeg ødelagde min Kjole; Lise bar Armand, og vi kom hjem.

Middag kommer for detmeste, uden at jeg endnu har faaet Noget udrettet, og hvorledes kan jeg ene overkomme at rette an for dem begge To, at give dem Servietterne om Halsen, og at smøge deres Ærmer op? Ja det er det Problem, som jeg løser to Gange om Dagen. Midt under disse stadige Sorger, disse Fester eller disse Nederlag er der i Huset ingen Anden end mig, som bliver glemt. Min Paaklædning afhænger af deres Humour. For at have et Øieblik for mig selv, for at kunne skrive Dig disse sex Sider til, nødes jeg til at lade dem skære Billederne ud af mine Romancer, bygge Huse af Bøger, Skakbrikker og Perlemoers Spillepenge, at lade Marie vikle min Silke og mit Garn op paa hendes Maneer, der, det forsikrer jeg Dig, er saa indviklet, at hun anvender hele sin lille Forstand dertil og imidlertid ikke siger et Ord.

Alt i Alt har jeg da Intet at beklage mig over; mine Børn ere kraftige og raske, og mere sig med mindre Bekostning end man troer. De ere lykkelige over Alt, de glæde sig mere over at nyde en Frihed, som jeg dog holder Øie med, end over Legetøj. Nogle røde, gule, violette eller sorte Stene, smaa Conchylier, de Mærkværdigheder, man finder i Sandet, udgjøre deres Lykke. At eie mange smaa Ting, det er for dem at være rig. Jeg iagttager Armand; han taler til Blomsterne, til Fluerne, til Hønsene; han efterligner dem, han er i god Forstaaelse med Insecterne, hvis Bevægelser han med Beundring lægger Mærke til. Alt, hvad der er smaat, interesserer ham. Han begynder allerede at spørge: Hvorfor? ved Alting. Her er et lille Træk for at afmale